

CEPV2001

K

1 Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. ([Lz 40:26](#))

2 Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. ([Ex 20:8-11](#) > [Žd 4:4](#) [Žd 4:10](#); [Mk 2:27n](#))

3 A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.

4 Toto je rodopis nebe a země, jak byly stvořeny. V den, kdy Hospodin Bůh učinil zemi a nebe,

5 nebylo na zemi ještě žádné polní křovisko ani nevzcházela žádná polní bylina, neboť Hospodin Bůh nezavlažoval zemi deštěm, a nebylo člověka, který by zemi obdělával. ([Jr 10:13](#) [Ž 65:10](#)-[Ž 65:14](#))

6 Jen záplava^(e) vystupovala ze země a napájela celý zemský povrch. (e) Jde o cizomluvu, který se dostal ze sumerštiny přes akkadštinu do hebrejštiny. Tato záplava zdůlňuje představu pramoře, z něhož se časem vynořila souš (sr [Gn 1:6](#) [Gn 1:9](#)). ([Jb 36:27](#))

1 A tak dokonána jsou nebesa a země, i všecko vojsko jejich.

2 A dokonal Bůh dne sedmého dílo své, kteréž dělal; a odpočinul v den sedmý ode všeho díla svého, kteréž byl dělal.

3 I požehnal Bůh dni sedmému a posvětil ho; nebo v něm odpočinul Bůh ode všeho díla svého, kteréž byl stvořil, aby učiněno bylo.

4 Tiť jsou rodové nebes a země, (když stvořena jsou v den, v němž učinil Hospodin Bůh zemi i nebe),

5 I každé chrastiny polní, dříve než byla na zemi, i všeliké byliny polní, prvé než vzcházela; nebo ještě byl nedštil Hospodin Bůh na zemi, aniž byl který člověk, ješto by dělal zemi.

6 A aniž pára vystupovala z země, aby svlažovala všecken svrček země.

- Celé stvoření vrcholí dnem sedmým (7 – číslo B. dokonalosti), dnem sobotním, dnem odpočinku. Dílo je dokončeno a tento poslední den Bůh požehnal a posvětil. Je zajímavé, že se zde říká, že dílo dokončil Bůh sedmého dne. Přestože nic netvořil, tak dal vzniknout dni odpočinku na znamení svého stvoření.
- Rodopis či rodokmen vždy v historii Izraele znamenal určitý mezník, začátek nové etapy. A tak i prvním dnem po sobotě začíná nová etapa země – země obdělávané člověkem.
- Země do té doby neplodila nic z polních rostlin, to vše čekalo na člověka
- Do té doby nepršelo, jen ze země vystupovala pára

7 I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země^(f), a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem. (f) Bible odmítá báje o božském či polobožském původu člověka. Z pouhé lásky mu Bůh vdechuje dech života a povolává jej tak k obecnství se sebou (1,26n). Běžný překlad „z prachu země“ vychází z pojetí Vulgáty, jež se však ještě nevyskytuje v Septuagintě a jež opouští i Nova Vulgata (Pentateuchus, Città del Vaticano, 1977). V textu nejde o označení materiálu, ale jakosti. ([Ž 119:73](#) [Jb 10:8n](#); [Gn 3:19](#) [Gn 3:23](#) [Gn 18:27](#) [Ž 103:14](#) [Jb 33:6](#) [Kaz 3:20](#) [Kaz 12:7](#) :: [Ž 8:6](#) [Za 12:1](#) [Ž 104:29](#) [Jb 33:4](#) : [J 20:22](#) [1K 15:45](#))

7 I učinil Hospodin Bůh člověka z prachu země, a vdechl v chřípí jeho dchnutí života, i byl člověk v duši živou.

- Na rozdíl od ostatního tvoření je člověk tvořen z **prachu země, či hlíny země** (JB – Jeruzalémská bible). Dokud mu však není vdechnut Bohem dech života je to jen pouhá socha, golem (Slovo golem znamená v hebrejštině neúplnost, nedokonalost a takto byla také tato oživená bytost pojímána. Neměla vlastní myšlenky ani vlastní vůli... Wikipedie). Možná i tato skutečnost, že Bůh tvoří člověka z hlíny (viz. dále) přiměla některé učence, aby Boha napodobili a pokusili se vytvořit umělého člověka. Tato snaha, ač v jiných obměnách, trvá dodnes. Lidé se neustále snaží najít recept na život a tím se potažmo vyrovnat Bohu, ale bez hotového živého materiálu nejsou schopni život stvořit. Ať už se jedná o umělé oplodnění či např. klonování. Tuto schopnost má jedině Bůh.
- Pokud budeme brát v potaz překlad CEPV2001, tedy ...**prach ze země**, pak se posouváme poněkud jinam. Zde už se nejedná o označení materiálu, ale jeho jakost. A z toho nám vyplývá několik poznatků: a) z prachu se nedá tvořit tak jako z hlíny, neboli, z hlíny dokáže tvořit i člověk, ale z prachu pouze Bůh, b) prach je nejmenší část země pozorovatelná pouhým okem => symbol křehkosti, pomíjivosti, nepatrnosti, smrtelnosti (Prach jsi a v prach se navrátíš – Gn 3,19), c) Země (H – adama) x člověk (H – Adam) – tato slovní hříčka naznačuje, že člověk patří k zemi z níž byl vzat a do ní se opět po smrti vrací. d) Některé překlady uvádí, že člověk byl zformován, což se používá pro práci hrnčíře. Tato práce vyžaduje zručnost a přesnost. Pisatel naznačuje, že člověk byl stvořen zvláštním způsobem a na rozdíl od ostatního stvoření si s ním dal Bůh práci.
- Nejdůležitější ale na celém stvoření člověka bylo vdechnutí života do jeho chřípí, Bůh dal člověku kousek sebe, čímž vytváří silné pouto lásky. To je další věc, která odlišuje člověka od zvířat. Bez Božího dechu se člověk opět mění v prach.

8 A Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil. ([Gn 13:10 Iz 51:3 Ez 28:13 Ez 31:8n Jl 2:3])

9 Hospodin Bůh dal vyrůst ze země všemu stromoví žádoucímu na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed zahrady pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého. ([Př 3:18 > Zj 2:7 Zj 22:2 Zj 22:14])

10 Z Edenu vychází řeka, aby napájela zahradu. Odtud dál se rozděluje ve čtyři hlavní toky. ([Ez 47:1 Ž 46:5 > Zj 22:1])

11 Jméno prvního je Pišon; ten obtéká celou zemi Chavílu, v níž je zlato, ([Gn 25:18 1S 15:7])

12 a zlato té země je skvělé; je tam také vonná pryskyřice a kámen karneol.

13 Jméno druhé řeky je Gichón; ta obtéká celou zemi Kúš. ([1Kr 1:45 Iz 18:1])

14 Jméno třetí řeky je Chidekel; ta teče východně od Asýrie. Čtvrtá řeka je Eufrat. ([Da 10:4 Gn 15:18 Zj 16:12])

15 Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a sřežil. ([Gn 3:23])

16 A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst.

17 Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“ ([Ř 6:23 Jk 1:15])

18 I řekl Hospodin Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou.“ ([Kaz 4:9])

19 Když vytvořil Hospodin Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak (g)

je nazve . Každý živý tvor se měl jmenovat podle toho, jak jej nazve. (g) Zde už nejde o stvoření, nýbrž o vytváření vzájemných vztahů. Člověk smí tvorstvu dát jméno, tzn. je jeho pánem. Přirozeně tu nenajde ‚pomoc sobě rovnou‘. Tu najde až v ženě (v. 22n), která – stvořena spolu s mužem (1,27; 5,2) – je ‚utvořena‘ v jeho žebro či bok. V této své nedílnosti mají být obrazem Božího chrámu (sr 1K 3:16 1K 6:19).

20 Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná.

- Podle těchto veršů se zdá, že Bůh pro člověka vytvořil speciální území, ohraničené čtyřmi vodními toky, které mu snad mělo být domovem nebo ještě lépe místem, kde se setkává se svým Stvořitelem. Jak jinak si vysvětlit, to, že člověk dostává příkaz, aby se množil a naplnil zemi, aby byl jejím správcem a pak by měl být omezen na malé území. Tím dostává Eden (H. Dům či zahrada rozkoše - HBSVJ) navíc i duchovní rozměr. Kromě všeho potřebného k životu se zde nacházely ještě dva stromy – strom života a strom poznání dobrého a zlého. Zatímco z prvního, zdá se, mohli lidé jíst (a pravděpodobně to bylo i žádoucí), druhý zde byl vysazen pravděpodobně, aby lidi zkoušel. Byla to zkouška důvěry v Boha. Podle dalších slov se zdá, že lidé neznali zlo a neuměli poznat co je dobré a co špatné. Pokud jim Bůh řekl, že něco dělat nemají, tak ho poslechli – věřili, že to tak je správné. A bylo, o tom není pochyb, jenže něco je v každém znás, něco toužící po svobodě a vlastní cestě. Pro tu se rozhodl i první člověk, ale nebudeme předbíhat.
- Zatím je vše v pořádku a Adam pojmenovává zvířata. Správný hospodář zná svůj dobytek a tak i Adam jako správce země a všeho, co je na ní poznává jednotlivá zvířata a dává jim jméno. Pro sebe však nenachází vhodný protějšek, což je pochopitelné.
- Z výše uvedeného úryvku vyplývá, že příkaz o nejezení ovoce ze stromu poznání dostal Adam ještě před stvořením Evy. On tedy musel být prvním prostředníkem mezi Bohem a člověkem, první zvěstovatel B. příkazu.

21 I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. ([Gn 15:12; > Mt 19:6 1K 11:8n 1Tm 2:13])

22 A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu.

23 Člověk zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého

8 Štípil pak byl Hospodin Bůh ráj v Eden na východ, a postavil tam člověka, jehož byl učinil.

9 A vyvedl Hospodin Bůh z země všeliký strom na pohledění libý, a ovoce k jídlu chutné; též strom života u prostřed ráje, i strom vědění dobrého a zlého.

10 (A řeka vycházela z Eden, k svlažování ráje, a odtud dělila se, a byla ve čtyři hlavní řeky.)

11 Jméno jedné Pišon, ta obchází všecku zemi Hevilah, kdež jest zlato.

12 A zlato země té jest výborné; tam jest i bdelium, a kámen onychin.

13 Jméno pak druhé řeky Gihon, ta obchází všecku zemi Chus.

14 A jméno řeky třetí Hiddekel, kteráž teče k východní straně Assyrské země. A řeka čtvrtá jest Eufrates).

15 Pojav tedy Hospodin Bůh člověka, postavil jej v ráji v zemi Eden, aby jej dělal a ostríhal ho.

16 I zapověděl Hospodin Bůh člověku, řka: Z každého stromu rajského svobodně jísti budeš;

17 Ale z stromu vědění dobrého a zlého nikoli nejez; nebo v který bys koli den z něho jedl, smrti umřeš.

18 Řekl byl také Hospodin Bůh: Není dobré člověku býti samotnému; učiním jemu pomoc, kteráž by při něm byla.

19 (Nebo když byl učinil Hospodin Bůh z země všelikou zvěř polní, i všecko ptactvo nebeské, přivedl je k Adamovi, aby pohleděl na ně, jaké by jméno kterému dáti měl; a jak by koli nazval Adam kterou duši živou, tak aby jmenována byla.

20 I dal Adam jména všechněm hovadům, i ptactvu nebeskému, a všeliké zvěři polní; Adamovi pak není nalezena pomoc, kteráž by při něm byla.)

21 Protož uvedl Hospodin Bůh tvrdý sen na Adama, i usnul; a vyňal jedno z žeber jeho, a to místo vyplnil tělem.

22 A z toho žebra, kteréž vyňal z Adama, vzdělal Hospodin Bůh ženu, a přivedl ji k Adamovi.

23 I řekl Adam: Ted' tato jest kost z kostí mých a tělo z těla mého; tato slouží bude mužatka, nebo z muže vzata jest.

těla! At' muženou^(h) se nazývá, vždyt' z muže vzata jest." (h) 24 Z té příčiny opustí muž otce svého i matku svou, a Jde o pokus česky vystihnout hebrejský názvu mezi ,muž' a ,žena' (iš 'iššá), kterým se naznačuje jejich sounáležitost. ([: 25 Byli pak oba dva nazí, Adam i žena jeho, a nestyděli se. Gn 29:14 2S 5:1 Ef 5:28- Ef 5:30])

24 Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. ([Mal 2:15 > Mt 19:5 Mk 10:7 Ef 5:31n : 1K 6:16])

25 Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.

- Pravděpodobně první chirurgická operace
- Bůh doslovně tvoří muži pomoc jemu rovnou, neboť mu bere jeho žebro, tedy kost z prostředku těla, což má symbolizovat rovnost. A muž pojmenovává i svoji novou družku. Dále je jeden dobrý návod pro šťastné manželství – muž opustí své rodiče (ne žena) a přilne ke své manželce. Tento verš používá i JK na útoky farizeů (Mt 19,5-6)
- Ve v. 25. je vidět, že lidé doposud neokusili ze stromu poznání dobrého a zlého (nestyděli se)